

ger kan dog vælge en anden långiver, hvis den oprindelige långiver ikke yder refinansieringslån af den af låntager ønskede type. Ved fastlæggelse af belåningsprocent og de enkelte låns placering efter lånetype anvendes samme vurdering af ejendommen. Vurderingen kan enten være foretaget af det realkreditinstitut, der har ydet den største del af ejendommens belåning eller af Dansk Landbrugs Realkreditfond, hvis Dansk Landbrugs Realkreditfond har ydet lån i ejendommen.

Hvis landmanden ikke kan opfylde kravet om balance i bedriftens økonomi på grundlag af refinansiering alene, er det kun muligt at udnytte refinansieringstilbuddet, hvis der tillige suppleres med en nedbringelse af gældsbyrden ved eftergivelse eller indfrysning af gæld. Saneringen af gælden skal have en sådan effekt på renteudgifterne, at der efter refinansieringen og saneringen af gæld vil være balance i bedriftens økonomi. For at fremme indgåelsen af aftaler om sanering af gæld foreslås det, at der kan ydes statsgaranti for lån, der optages i pengeinstitutter med henblik på gældssanering. Statsgarantien udgør 80 pct. af lånebeløbet, og der foreslås en samlet ramme på 600 mill. kr.

Det er hensigten, at administrationen af ordningen tilrettelægges således, at pengeinstitutterne på grundlag af konsulenterklæringer o.l. kan give tilladelse til refinansiering i sager, hvor et foreliggende regnskab efter eventuelle korrektioner uden videre kan anvendes til at bedømme, om balancekravet er opfyldt, og hvor sanering af gæld ikke er nødvendig. Ved mere komplicerede sager, herunder dispensationssager og sager med bevilling af statsgaranti for gældssaneringslån, vil tilladelse skulle gives af Hypotekbanken.

Der kan blive tale om et ganske stort sagsomfang, som vil lægge et betydeligt pres på landbrugets rådgivere, pengeinstitutter, realkreditinstitutter og det offentlige. Det må derfor forventes, at refinansieringen vil strække sig over en længere periode. Det foreslås, at ansøgning skal være indgivet senest 12 mdr. efter lovens ikrafttræden.

For at sikre, at de landmænd, som på grund af manglende terminsbetalinger risikerer iværksættelse af tvangsauktion, får mulighed for at komme i betragtning ved refinansiering foreslås en garantiordning for henstand for terminsydelser.

Udvalget har peget på, at der ved gennemførelse af en refinansiering af det forventede omfang kan være risiko for en selvstændig indflydelse på kursdannelsen, som kan blive til ugunst for landmanden, således at den ønskede rentelettelse ikke eller kun delvis opnås.

Det bør understreges, at det næppe er muligt helt at undgå en vis påvirkning af obligationskurserne, når

der skal købes og sælges obligationer i det omfang, der her kan blive tale om. Det er regeringens opfattelse, at ombytningsoperationen skal gennemføres til markedskurser – men således, at selve ombytningen påvirker obligationsmarkedet mindst muligt. En række instrumenter kan her komme på tale.

For det første vil der i nogle tilfælde være tale om fremskaffelse af obligationer fra serier med relativt beskeden dybde, således at nogle af obligationerne ikke umiddelbart kan fremskaffes, eller at dette kun er muligt til forhøjede kurser. Der foreslås derfor en mulighed for at afvige fra realkreditlovens balanceprincip ved at indfri med obligationer fra andre serier, aldersklasser og rentefodsafdelinger end dem, hvori det oprindelige lån var effektueret. Der gives endvidere mulighed for at supplere med en statsgaranti for de ydelser, som skulle være betalt af låntagere, hvis lån blev indfriet.

For det andet vil regeringen søge at indgå aftaler med større, institutionelle investorer om at aftage obligationerne fra refinansieringslånene. Det vil endvidere være afgørende for at minimere kurspåvirkningerne af selve ombytningsoperationen, at køb og salg af obligationer kan trækkes i tid, dvs. at omsætningen ikke nødvendigvis skal gennemføres på et bestemt tidspunkt. Det foreslås derfor, at landbrugsministeren overtager landmandens gældsforpligtelse over for realkreditinstitutter og Dansk Landbrugs Realkreditfond mod samtidig at modtage de til refinansieringslånet svarende obligationer, opgjort til markedskurser. Gennem de samtidigt fremsatte forslag til ændringer af lov om et finansieringsinstitut for landbrug m.v. og af lov om realkreditinstitutter åbnes adgang for, at realkreditinstitutterne kan acceptere staten som debitor. Staten foretager herefter obligationsombytningen i takt med markedets bæredygtighed. Administrationen heraf foreslås henlagt til Hypotekbanken, der i de faktiske markedsoperationer bistås af Nationalbanken.

Det er ikke tanken, at der ved statens mellemkomst i gældsombytningen skal ydes økonomisk støtte til de kurser, hvortil låntager ombytter sin gæld.

På den anden side må landmanden kende kursvilkårene for ombytningen på det tidspunkt, han accepterer refinansieringstilskuddet. Dette indebærer, at staten overtager kursrisikoen i en kortere eller længere periode indtil staten gennem køb og salgsoperationer frigør sig fra kursrisikoen. Ved uændrede kurser er selve ombytningsoperationen statsfinansiel neutral. Kursudviklingen kan indebære såvel gevinst som tab ved ombytningen. Til imødegåelse af eventuelle tab opkræver staten et gebyr på 0,25 pct. af kontantværdien af de obligationer og de realkreditlån, der overtages. Det har været overvejet, om landman-